

Aksak

- Bu çalan ne abi?
- Dead Can Dance
- Böyle mi yazılıyor?
- Sonunda th yok, d var
- Tamam

Her gün en az beş kere bu konuşma olurdu aramızda. Akşam, gece boyunca “Bu çalan ne abi?” diye sorardı. Bazen müzik türünü sorar, bazen şarkıların bulunduğu albümü merak ederdi. Sarı not defterine ciddiyetle not tutardı. Bir sorduğu soruyu bir daha sormazdı. Sanırsın *Rolling Stone* dergisine makale yazacak da bilgi topluyor.

Bir gün sırtarak geldi. Üç masa filan vardı.

“Ben çalabilir miyim? Servise Erkan bakacak.”

“Buyur bakalım,” dedim.

DJ kabinine yapıştırılmış saçma bir afiş gibiydi. Aletlere çekinerek dokunuyor, kendi kendine mırıldanıyordu. Kâh şarkıyı söylüyor, kâh kendi kendine konuşuyor, -kimbilir melodiyi yahut aletlerle tartışıyordu. Asla yanlış bir hareket yapmıyordu.

Morphine ile girdi. Bariton saksofonlarda sesi hafif arttırdı. Sonra Natasha Atlas, Abdullah İbrahim, Astor Piazzolla, Dead Can Dance... Ne kadar “Bu çalan ne?” şarkısı varsa hep-

sini çaldı. Aralara güzelce Rod Steward'dan Keep me Hangin' on, Jon Lord'dan Sarabande, Chumbawamba'dan We don't go to God's House Anymore, Erkin Koray'dan Seni Her Gördüğümde, Deep Purple'dan da Lalena serpiştirdi. Hem Jethro Tull'dan, hem klasik yorumundan, hem de Jon Lord'dan Bourée çaldı. Geçişler süperdi. Bazı şarkılardan, sıkıcı yerlerinde sesi ustaca kısarak çıktı. İnanamadım. Hesabı istemiş olan bir masa yeniden bira söyledi. Bütün masalar defalarca gelip "Bu çalan ne?" diye sordular, tebrik ettiler.

Benden duymasına olanak olmayan şarkılar da çaldı. Sonradan öğrendim ki, çocukluğundan beri Yavuz Aydar dinler, sarı defterine not tutarmış.

Sonra fırsat buldukça DJ kabinini Aksak'a bıraktım.

...

Aksak, orta boylu, elmacık kemikleri çıkık bir bozkır yakışıklısıydı. Üstüne başına çok özenirdi. "Garson kostümünde neye özenebilir insan?" Aksak özenirdi. Saçını sık sık değiştirirdi. Her gün muhakkak bir köşesi eğlenceli olurdu. Bazen iki çorabını farklı renk giyerdi. '80'ler gümüş künyeleri, numarasız gözlükler takardı. Her nasılsa hepsi yakışırdı. Saçını briyantınlerdi bazen. O zamanlar hep aynı espriyi yapardı: "Arkası kuşlu aynamda taradım saçlarımı."

Kendisinden hiç bahsetmezdi. Köyünü anlatırdı bir tek. Özlemden... Yozgat'ın Şefaati ilçesi, Saçlı köyündendi. "Bana nerelisin demeyin, Saçlıyım mı diyeyim Şefaatliliyim mi? Hepsi lülülü," derdi. "Yozgatlıyım de," derdik. "Portakal or'dakal," derdi. Yozgat'ı da Yozgatlıyı da sevmezmiş.

Bulgaristan göçmeni Türk'tü. Söylediğine göre Yozgat'ta-

ki köylerinde önce Ermeniler yaşarmış, kovulmuşlar. Bunları da Bulgaristan'dan kovalamışlar. Ermenilere kendisinden çok acır, "Biz kovalanmışız, başka kovalanmışın yerine konmuşuz. Ermeniler de Allah bilir gittikleri yerde, ölmeyip de kalanları tabii, öyle yapmış, başka kovalanmışların yerine konmuştur. Bu lanetli bir zincir sanırım," derdi.

Her acıktığında -her ne ise- dızmana böreği çekerdi canı. İddiasına göre profiterol de onların köyünden çıkmaydı.

Aksayacağını bilmişler gibi Timur koymuşlardı adını. "Ne bu rastlantı?" deyince, "Yok be hacı. Timur, demir demektir. Ben de sertimdir," derdi. Kimse Timur demezdi ona. Aksak derdik hepimiz. Bazı müşteriler bile Aksak derdi ona... Efemine müdürümüz Necati, arada bir "Aksak Beeey," diye seslenir, hepimizi şenlendirirdi.

Akşamları Aksak'ı ben bırakırdım genellikle evine. Beni çok sevdiğinden dili çözüldü. Sürekli yarım kalmış aşklar, işler, projeler anlatırdı. Bunları başkasının başından geçmiş gibi anlatırdı. Bir tek gün üstüne gittim, "Neden yarım bıraktın?" hesabı... Halt etmişim tabii. Gözleri doldu. "İnat etmedim. Hep çektim gittim. O yüzden kaybettim abi," dedi.

Profilden Jean Paul Belmondo'ya benzetirdim. Cepheden Clint Eastwood'a benzetilenler çıkardı. Karakteristik bir suratı vardı. Herkes birilerine benzetirdi. Almadovar görse kesin bir filmde oynatırdı.

...

Dikkat Köpek Bar*, çok iddialı açılmıştı. Tarihî bir Osmanlı Bankası binası restore edilmişti. Biraz neşeli, biraz retro, epey pahalı bir restorasyon geçirmişti. DJ kabini çok havahlıydı.

İşe alındığı günü hatırlıyorum. Patronlar depresyondaydı.

- N'oldu abi, ne bu suratlar? Ölü mü var?

- Sorma. Nihayet bir şef garson bulduk.

- Eee?

- İşte. Süper referanslar. Lafazan, iyi kalpli bir çocuk. Belli çalışkan da...

- Eee?

- Otururken kimse fark etmedi. Kalkınca fark ettik.

- Kırıtıyor mu?

- Kırıtsa keşke. Adam total basbayağı.

Kırıtsaydı keşke. Necati bayılırdı.

İşe almışlardı ama bir yalan uydurmuş, şef yapmamışlardı.

Personel, Aksak'ı çekemiyordu. Aksak hariç personelin tamamı pek bir kasıntıydı. Patronlar "dikkatli personel alımı" martavallıyla nerede kendini bir halt sanan adam varsa, garson diye toplamışlardı.

Bir de söylenti vardı: "Aksak, içki içiyor." Gören yoktu. Her seferinde "Gördün mü?", "Ağzı mı kokuyor?", "Sallanıyor mu?" diye sordum. Tek bir kanıt yoktu. Ama her nasılsa herkes öyle düşünüyordu: "Aksak, içki içiyor."

...

* Bu isim için Deniz Karabacak'a teşekkürler.

Sürekli oyunlar icat ederdi. Herkesi eğlendirirdi. Canlı müzik başlamadan önce mikrofonu ele geçirdi bir gün. Grup neredeyse çıkamıyordu sahneye. Önce bir güzelce dalga geçti grupla. Sonra fıkralar, taklitler... Gülmekten içkilerini dökenler oldu.

Servis yaparken de sürekli oyunlar yapardı. Klasik numarası müşterinin üzerine sıcak kahve dökermiş gibi yapmaktı. Boş kahve fincanının kulpuna çay kaşığı takıyordu. Servis yaparken masaya doğru kaykılıp boş fincanı salıveriyordu. Fincan çay kaşığına takılı sallanırken masada bir panik... Sınırlanan müşterinin üzerini siler gibi yapıp uzatmadan kahkahayı koyuyordu. Çok sempatikti. Bu şaka meselesini bir kere bile eşşek şakasına döndürmedi.

Bir tek bana yakalandığı illegal oyunları da vardı. Bir keresinde, barın en cafcıflı saatlerinden birinde, herkes ayakta ve dans ederken bazı müşteriler arada bir ensesini elleyip yukarı doğru bakıyordu. Kesin Aksak bir haltlar karıştırıyor diye düşünüp takibe aldım. Çıkışta evine bırakırken detayları öğrendim. Bizimki elinde su dolu bir minik şırınga, çaktırmadan ceketinin kocaman cebinden havaya doğru su sıkıyormuş. Artık kimin ensesine düşerse önce bir eliyle kontrol edip yukarılara bakıyor tabii. Sonra bir şey bulamayıp dans etmeye devam ediyor... Her seferinde farklı insanlara isabet ettirebilmesi de onun başarısı.

Bir gün personel odasında küçük bir boş votka şişesi bulundu. Herkes şişenin Aksak'a ait olduğundan emindi. Müdürümüz Necati, Aksak'ı uyardı. Aksak, gözleri dolu geldi yanına. "Abi yemin ederim ben içmiyorum."

"Oğlum ne istiyorlar peki senden?" diye sordum. "Bilmiyorum Abi."

Hemen Necati'yi çektim bir köşeye. Üzerime vazife olmadığını bildiğimi ama Aksak'ın özel bir adam olduğunu, birçok müşterinin onun sayesinde ayağının alıştığını, personelin onu çekemediğini, kimsenin bir arızasını görmediğini anlattım. Necati, bilmediğim şeyler olduğunu üstüme hakikaten vazife olmadığını belli ederek söyledi. Bilmediğim bir şey yoktu tabii ki... Hüzünle Necati'nin de Aksak'ı kıskandığını anladım.

“Bazı şeylerin akışına karışmamak gerekir,” diye düşündüm. Konuyu patrona götürmedim.

Bir ay içinde üç küçük votka şişesi daha bulundu. Hepsinin faturası Aksak'a çıkarıldı.

...

Şef garson tipik bir İzmirliydi. Levanten. Bruno idi adı. Benimle tanıştırdıklarında kucağında aşırı sempatik yavru bir köpek vardı. Ben adını duyunca hemen “Oğğ ne tatlısın sen, Bruno'cum benim,” diyerek dalmıştım köpeğe. Meğer Bruno olan köpek değilmiş. Zaten köpek yavru da değilmiş, 9 yaşındaymış.

Başta bu şekilde bir miktar gerildiysek de, bütün demokratik, laik İzmirli gibi Bruno da beni çok sevdi. Sevmekten çok, çekinirdi diyelim. Garsonlar ve DJ'ler arasında tuhaf bir hiyerarşi vardır. Bahşişler toplandığında garsonlar DJ'lerden daha çok kazanırlar. Ama DJ'lik her zaman garsonluğa göre prestijli olmuştur. Her şeyden önce DJ bir yahut iki kişidir. Ve üniformasızdır. Garsonlar masalara servis yaparken birbirlerine benzerler. Masalardaki insanlar, tabii daha önemlisi kızlar, sık sık DJ kabinini seyrederek, istek yapmaya gelirler. Bruno benimle iyi geçinmenin kendisine çıkar

sağlayacağını düşündü. Hem, Necati'nin bana titizlendiğinin de farkındaydı.

Arada bir yanıma gelir, "Ben aslında turizm okudum Abi. Kuşadası'nın en kral otelinde resepsiyona baktım. Sonra düşük buralara işte, bakma. Para biriktiriyorum. Kendi yerimi açacağım," şeklinde laga luga yapardı. Kazandığıyla bir halt açamazdı. Hele ki üstüne başına bu kadar meraklıyken...

Bruno, benim Aksak'a ve bu içki olayına olan ilgimden haberdardı ve kadim yalakam olduğu için birkaç kere bu konuyu açtı. Her seferinde Aksak'ı ne kadar çok sevdiğini, ama işimizin içki kaldırmadığını anlattı. Ben de ona Aksak'tan uzak durmasını öğütledim. Bulunan şişelerle Bruno'nun bir ilgisi var mıydı merak ediyordum.

Aksak'a en iyi davranan Bruno'ydu. Ama Aksak ondan nefret ediyordu. Lafı geçtikçe "Burun o sırf burun, beyin yok," diyordu.

Bütün personele sordum içki olayını. Hepsi geveledi. Gören yoktu.

Sonunda ben personele Bruno ile ilgili sorular da sormaya başlayınca Bruno yanıma geldi ve şöyle dedi: "Abi bak, ben Aksak'ı çok seviyorum. Hem neşeli, hem de iyi çalışıyor. Fakat içiyor abi. Personelime onun yüzünden laf gelsin istemem. Bu herif buraya geldiğinde şef garson olacaktı. Sonra beni şef yaptılar. O yüzden kıskanıyor beni. Ben istiyorum ki şu fani dünyada yaşayıp gidelim. Bizim iş içki kaldırmaz, ama Aksak varsın içsin. Servisi aksatmadıkça beni ilgilendirmez."

"İçiyor mu hakikaten?" diye sordum. "Şişeleri bilmem. Ama bardakçı abi Aksak" dedi. "Bardakçı ne demek?" dedim. "Bekle göstereyim" dedi. Boşalan masanın birisinde yarım bardakları gösterdi uzaktan. Aksak topladı masayı. Mutfağa bırakıp geldi.

“Gel benimle,” dedi. Gittim peşinden. Bardaklar boştu.

Kimbilir, dökmüştü belki. İnsanın hiç mi ağzı kokmazdı? Hiç mi yürürken sallanmazdı? Ağzı kokmayan, sallanmayan birisinin artık içkileri içmesinin kime ne zararı olabilirdi?

Bir gün geldim ki Aksak yoktu. İşten atılmıştı.

Hemen telefon ettim: “Aradığınız numaraya ulaşamıyor.”

Her gün aradım. Bir süre sonra: “Aradığınız numara kullanılmıyor.”

Her akşam ben bırakıyordum Aksak’ı evine. Demet, Lalegül sapağında... Oradan yürüyordu evine. Umutsuzca onu bıraktığım yerdeki taksi durağına sordum birkaç gece: “Tanıyor musun? Aksıyordu, 25 yaşlarında, orta boylu, temiz yüzlü.” Bir kısmı hatırlıyordu. Evini bilen yoktu.

Necati, patron, personel, kimse bilmiyordu nerede oturduğunu.

Bir gece işe geldim. Havada bir acayıplık. Suratlar bir tuhaf. Aksak’ın ablası gelmiş bugün. Meğer ablasıyla oturmuş bizimki. Aksak kendini odasına kapatmış, işten ayrıldığından beri çıkmıyormuş. Ablasına “Sigortamı yapmadılar, ben de ayrıldım,” demiş. Başka da bir şey söylememiş. Ablası da ne yapacağını şaşırmış. Gelmiş herkesin ortasında Necati’ye yalvarmış: “Sigortasını yapiverin, biz de elimizden geldiğince karşılarınız masrafları, kardeşim işine dönsün...”

Necati alçağı en ciddi ses tonunu takınıp konuşmuş: “Size bu şekilde söylemek istemezdim. Ama kardeşinizin bir alkol problemi var. Çalışırken içtiği için biz çıkardık işten. Yoksa, sigortasını yapacaktık elbette.”

Necati, karizmatik adamdır. Akıllı görünür. İkna edicidir. Uzun uzun konuşmuş. Nasıl da yazık oluyormuş meğer Aksak’a. Hepimiz seviyormuşuz da ama vah vah bu iş ciddi

bir işmiş, alkol kaldırmazmış.

Bir ay sonra gazetede gördük. Demetevler’de bir genç kendini asmıştı. “Aksak buradaydı,” yazmış kendini kapattığı odasının duvarına. Shawshank Redemption’daki gibi.

Bazı şeylerin akışına karışmak gerekir.